

Sygn. akt I DI 34/21

UCHWAŁA

Dnia 22 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 22 września 2021 r. sprawy w przedmiocie zastrzeżenia odmowy udostępnienia prokuratorowi dokumentów dołączonych do wniosku Prokuratury Krajowej, sygn. akt PK XIV Ds. (...) o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej M. Z. prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ł.

działając na podstawie art. 135 § 7 i 8 ustawy z dnia 28 stycznia 2016r. Prawo o prokuraturze (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 66)

uchwalił:

odmówić prokuratorowi M. Z., a w razie ustanowienia także jego obrońcy, udostępnienia dokumentów dołączonych do wniosku Prokuratury Krajowej, w sprawie o sygn. akt PK XIV Ds. (...)

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 8 czerwca 2020 r. Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej wniósł o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej M. Z. prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ł.. We wniosku, powołując się na przepis art. 135 § 7 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze, zawarto zastrzeżenie, iż akta postępowania o sygn. akt PK XIV Ds. (...), z uwagi na dobro postępowania przygotowawczego, nie mogą być udostępnione prokuratorowi M. Z. ani ustanowionemu przez niego obrońcy. Zdaniem wnioskodawcy, osiągnięcie celów postępowania karnego wymaga ograniczenia dostępności do wiedzy o podjętych w sprawie ustaleniach i zamierzonych działaniach procesowych po to, by

poprzez przedwczesne ich ujawnienie nie doprowadzić do utrudnienia czy uniemożliwienia ich przeprowadzenia. A nadto chodzi również o to, aby uczestnicy postępowania, którzy jeszcze nie zostali przesłuchani, nie sugerowali się dotychczas dokonanymi ustaleniami o przebiegu zdarzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje

Zasadą wynikającą z przepisów ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze jest to, że prokurator, którego dotyczy postępowanie immunitetowe, ma prawo wglądu do dokumentów dołączonych do wniosku. Zgodnie jednak z brzmieniem art. 135 § 7 i 8 powołanej ustawy, jeżeli wnioskujący prokurator złożył w tym zakresie zastrzeżenie, decyzję w przedmiocie udostępnienia załączonych dokumentów akt sprawy podejmuje sąd dyscyplinarny. Może on wglądu odmówić albo też zdecydować o umożliwieniu pełnego do nich dostępu. Odmowa udostępnienia materiału dowodowego jest więc wyłącznie wynikiem decyzji sądu dyscyplinarnego (*por. z uzasadnieniem uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2012 roku, sygn. SNO 6/12, Legalis nr 490592, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2020 roku, sygn. I DO 21/20, niepublik., uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2020r., sygn. akt I DO 23/20, Legalis nr 2371122, także J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski, Komentarz do (art. 80) ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, (w:) Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz, wyd. II, LexisNexis 2009, teza 13).*

Zaznaczyć należy, że w zainicjowanym przez prokuratora postępowaniu delibacyjnym, sąd dyscyplinarny rozstrzyga jedynie w przedmiocie zaistnienia dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa przez prokuratora. Ewentualne wyrażenie przez sąd zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej nie przesądza w żadnym razie o konieczności przedstawienia prokuratorowi w przyszłości zarzutów. Sąd dyscyplinarny działa bowiem w ramach postępowania immunitetowego, w którym sytuacja procesowa

podejrzewanego prokuratora może być – i faktycznie jest – mniej korzystna. Wynika to choćby z przepisów art. 135 § 7 i 8 Prawa o prokuraturze, będących regulacją szczególną i wyprzedzającą w tym zakresie przepisy Kodeksu postępowania karnego (por. z uzasadnieniem uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2017 roku, sygn. SNO 21/17, Legalis nr 1611990). Przewidziana przy tym w przywoływanych przepisach możliwość odmowy wyrażenia zgody na dostęp do akt sprawy nie dotyczy oczywiście treści samego wniosku. Prokurator ma bowiem zagwarantowane ustawowo prawo odniesienia się do wniosku, musi zatem znać jego treść – w tym treść zarzutów oraz podstawy dowodowe wystąpienia wnioskodawcy w tym zakresie - te zawarte są w jawnym dla uczestników postępowania immunitetowego wniosku prokuratora. Nie przesądzając zatem na obecnym etapie kwestii zaistnienia dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa i w efekcie wyniku postępowania immunitetowego, zwrócić należy uwagę na fakt, że zasadnicza część materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu przygotowawczym pochodzi z oświadczeń (zeznań) osób z grona współpracowników prokuratora. Część natomiast czynności procesowych nie zostało jeszcze przeprowadzonych, a dotyczyć one będą osób bliskich prokuratorowi, na które mógłby mieć on wpływ – znając np. treść zeznań niektórych świadków.

W realiach niniejszej sprawy uznać więc należało, iż na obecnym etapie dobro prowadzonego przez prokuratora postępowania przygotowawczego przemawia za podjęciem przez Sąd Najwyższy decyzji o odmowie udzielenia prokuratorowi M. Z. i jego ewentualnemu obrońcy wglądu do dokumentów dołączonych do wniosku. Umożliwienie wglądu do załączonych do wniosku dokumentów zawartych w aktach sprawy, w przypadku wyrażenia zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej, może stworzyć zagrożenie dla dobra postępowania przygotowawczego. Podkreślić jednocześnie należy, iż orzeczenie to nie wpływa na dalsze uprawnienia prokuratora objętego wnioskiem, który – o ile dojdzie do uchylecia mu immunitetu i następnie przedstawienia zarzutu, zyska wszelkie uprawnienia przysługujące w postępowaniu karnym podejrzanemu. Na czas trwania postępowania immunitetowego wyrażenie zgody na udostępnienie akt sprawy mogłoby jednak w sposób istotny utrudnić lub zniweczyć cele stawiane tak

postępowaniu przygotowawczemu w art. 297 k.p.k., jak i szerzej, postępowaniu karnemu (art. 2 § 1 pkt 1-3 i § 2 k.p.k.).

Z tych też względów orzeczono jak wyżej.